

SZOBRÁNCZ

GYÓGYFÜRDŐ Ungmegyében.

Glanbeross, hideg, kénés, sós viz. Gyomor- és májbetegnek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30 % árengedménnyel a lakásoknál.

Ez a maga nemében páratlan gyógyviz. mint ivógyógyimód biztos segély nyújt gyomor- és bélhajoknál a alhasi pangásoknál, makacs székrekedésnél enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehórok és epekövek oldólag hat. Vértórtó hatású, szedésekor a hűdések, guttales rohamoknál vérvérő, felszívólag hat, csúszós és köszvényes bántalmaknál e kör okozta erjedési termékekre, arkrakódásokra az ízületekben, azok oldására és kiküszöbölésére hat. Kővérsek, szívelhajlás ellen, ezüsterbetegségeknél, veselőjókornál nagy a cukor-, mint a fehérvérjavítást gyorsan és kedvezően befolyásolja.

Mint fürdő különféle izadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, eszszüt kedvezően osztja. Urvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izadmányok, hashártya izadmányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyorsan hat.

Vasuti állomás: az előidény és Pest felől jövőknek Ungvár, a fűrdők és illatek Kassa felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon 1 és 1/2 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 füveg-el 20 kor., kis láda 20 füveg-el 11 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és udakodások: «Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógyfürdő» címzve. Posta- és télelőidény helyben. A fürdő igazgatósága: Dr. Rassy Gábor Lajos. A fürdő igazgatósága.

Hutter és Schrantz r.-t.

szitaárú- és nemezpostógórák magyarországi telepe Budapest, X. ker., Gyömör-út 80/15. szám.

Ajánlja kényelmes állapotban, tehát utólagosan tűzhorgany-nassal ellátott többször csavart gépsodronyfonatokat

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmányt! (Nem létező-tendő össze más-fajta fontokkal, melyek mind közön-séges horganyzott drótból készülnék.) Tűskés buzalok, sima buzalok, kettőslegyű szeglek stb. igen jutányos áron. Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. Továbbá gyártmányok: Készítéstartók

a leggyorsabbtól a legdrágább kivételg. előnyök mellett. Költségtérítések és tervezetek díjlanul.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak 1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény kétféle szalonruhához 20.-K-rt, szilárdul felhőszövetet, turistalódat, selyemkangart, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári rákár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvétel élvez, ha szövet-szállítást követően Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, leg-olcsóbb árak. Örökös választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

BORSZÉK

gyógyfürdő Erdélyben.

Magaslati klimatikus gyógyhely 9 fok Celsius hőfokú szénsavas lógfűrdők. Hidegvízgyógyintézet, ivókúra. Vasuti állomás Miroshéviz. Automobil és gyorskocsijárat. Posta, távírda és telefon. Olcsó árak, penzió ren iszer. Fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig. Prospektust díjtalanul küld az igazgatóság. — Telefon 162-84. Budapest, VI., Teréz-körút 22.

ELŐPATAK

GYÓGYFÜRDŐ.

Nagy mennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (neuhelmi) fűrdők. Kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és csúszás, altesti pangásoknál, valamint bármely az idősekség alapján fellépő betegségekben. A nagybíró előpa-taki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összeköve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyszerközökkel (mél-ges lógfűrdők, vizgyógyintézet, kezelés, masszázs, svédorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasuti állomás: Fűdvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zeneidőnek fele éretendő, lakások 50%-al olcsóbban is sokkal olcsóbb. Az előpataki szavany-víz, mely a szavanyvíz gyógyos vizek között első helyre foglal el, mint gyógyvizek, káznál is használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Ithon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Széküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Tátra-Gánóc

gyógyfürdő

természetes szénsavdús forrásával kitűnő gyógyhatású.

Méltányos árak. Penzió. Olcsó, száraz szobák. Kiténő női ellátás. Figyelmes kiszolgálás. Posta, távírda, telefon, állandó esendőrös. Vasuti állomás. Gyorsvonatok feltételes megállóhelye június 15-iktől.

Állandó fürdőorvos Budapestről.

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjlanul azonnal küld.

Fürdőgondnokság, Gánóc-fürdő.

MARGIT

gyógyforrás — (Bereg megye.)

a gyomor, belek, húghólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérerek esete forog fenn.

Megrendelhető: EDESKUTY L.-nál Budapestben és a forrás kezelőségénél Munkácson.

IGLÓFÜRED

GYÓGYFÜRDŐ (Szepes megye)

vasuti állomás: Igló. (Automobiljárata.) Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülvéve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű vizgyógyintézet az összes fizikai gyógyító eljárásokra. Inhalatórium, szénsavas fűrdők, fekvőcsarnok, hízalókúra stb. Szórakozásokról gondoskodva.

Kiténő konyha. Állandó fürdőorvos. Árak mérsékelték.

Tájékoztató leírást (prospektust) kívánatra küld Iglófürdő gondnoksága.

Tátra-Virág-völgy

a Tátra lábánál szőlő és portul védett klimatikus gyógy- és nyaralóhely. vizgyógyintézetel Foprad város köz-petben közleked. Innen a Dolnáknál legbarátságos legrovi-debb úton érhető el. Omnibus közlekedés minden vonat-kezel. Javaslva: Baszodov, netrársfennsík, verszegényes, nápkör, idegesség, gyomor- és bélhajok sly betegségeknél. fürdőorvos Dr. Payer Ervin sebész-műtő Budapestről.

Allami hiyatalnokok az elő- és utóidényben szobárákból 50% engedményt élveznek. Etkezés naponta a penzióban: reggel 2, délel 4 és este 2 fogás 5 korona. — Kívánatra prospektust küld Tátra-Virág-völgy gondnoksága.

TOBELBAD

GYÓGYFÜRDŐ-SZANATÓRIUM Graz mellett

Rádiumos gyógyforrások, ivó- és fürdővizek. — Diétás gyógy-kezelések, hideg- és szavanyvíz fürdők. — Nap- és lógfűrdők. — «Lahman kurák» és az összes természetes gyógyvizek. — Gyomor- és bélbeteg, reumások, köszvényesek, légszűrőhurutosok, idegbetegségek éveztezedes gyógyhelye. — Egyéni gyógykezelés és KURT LINHART kiváló szakorvos vezette mellett. — Mérsékelt árak, külön felszámítások nélkül. — Magyar orvos, ma-gyar levelezés és prospektus. Sürgöny- és levélczim: Tobelbad bei Graz. Megnyitott apr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

VARASD-TÖPLITZ

kénés gyógyforrás (Horvát-ország).

Vasut, posta, telefon és távírda-állomás. Új gyógyszállóda vil-lanyvilágítással, hírneves radio-actív tartalmú kénés hőforrás + 58 C°. — Ajánlva: köszvény, csusz és ischias sly-nél. Ivóku-rák makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmak-nál. — Elektromos masszázs. — Izzap-szénsavas és napfürdők. — Egész éveri át nyitva. — Modern kényelem. — Új szállodák. — Mesés környék. — Katonazene. — Prospektus ingyen és bérmentve. FÜRDOORVOS: DR. LOCKERT J.

BADEN

Kiváló gyógyerejű kőnesforrások esz, köszvény, ischias, izadmányok, bánt-lás, neuralgia, görvlyék, hóhajok, fém-mérzés ellen. «Heuzoghof» városi fürdőszállóda. Eisörangu ház. Inter-urban-telefon. Melegvíz, fényjelző min-den szobában. Továbbá elősörangu szállók, penziók, vendéglők, ét-termek. Fürdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldeti. Felvilágosítás és prospektus Blockner hírdetőiroda útján is. Budapest, 1912-ben 31,567 fürdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

Wien mellett. Nagyfoku radioaktivitás.

TÁTRALOMNICZ

Lomnicz-szálló. Bethlen-ház (julius 1-én.)

Lóverseny, nemzetközi galamblovészet, tennis és golf. — Klimatikus gyógyhely, modern sanatóriummal az igazgatóság kezelésében. — Posta. — Telefon. — Automobilok — Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Palota-szálló

KORONAHÉGY-FÜRDŐ (kénforrásokkal)

Károlyi Mihály gróf tulajdona, Hevesmegyében, vastimsós fűrdők-kezelés és hidegvízgyógyintézetel, égvényes kénés szavanyvíz, természetes szén és vastartalmu vizek. Kiváló jó hatása ideg-, vér-, gyo-mor- és májbetegségeknél, gyengességnél ismeretes. Tiszta, enyhe hegyi levegő, sport, kirándulások. Modern kényelemmel berendezett szállodákban 173 szoba áll a vendégek befogadására. Kiténő ételmezés mérsékelt árak mellett. A fővárad június hó 21-től augusztus 31-ig tart. Fürdőkabinok és folyosók gőzfűtéssel vannak ellátva. Az egész fürdőtelep és a lakások villanyvilágítással vannak ellátva. Kényelmes automobil-közlekedés. — Prospektussal és bármennyű felvilágosítással készségesen szolgál a fürdőigazgatóság. Elő- és utóidényben a lakások 50%-kal olcsóbbak az állandó vendé-eknek.

PARÁD

GYÓGY-FÜRDŐ

Évad május 15-től szept. végéig.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

25. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, JUNIUS 22.

Szerkesztési iroda: IV. Vármege-utca 11. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona. A Világkrónikás-val negyedévenként 1 koronával több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-határozott viládjai is csatolandó.

1. Gróf Mikes János püspök és kísérete. — 2. Szent kút Szombathelyen, a hol a hagyomány szerint Szent Márton anyját megkeresztelté. — 3. Fehér-ruhás lányok. — 4. Az ereklyét szállító kocsik. — 5. Tábori mise és a pápai áldás kiosztása.

A PANNONIAI SZÁRMAZÁSÚ SZENT MÁRTON EREKLYÉINEK HAZAHOZATALA TOURSBÓL SZOMBATHELYRE.

AZ ÚJ NEMZETI SZÍNHÁZ.

Két irigyelt ember van most Budapest építőművészei között: Tóry Emil műegyetemi tanár és Pogány Mór, a kik közös tervük alapján megbízatást kaptak a közoktatásiügyi minisztertől az új Nemzeti Színház felépítésére. Valóban irigyelendő, nagyszabású feladat ez. Nehézségei csak még jobban igazgathatják a művészi fantáziát, a technikai tudást s ha sikerült mindezeket legyőzni, egy sok nemzedéknek szóló monumentális épület hirdeti az építők nevét.

Úgyzólván egész építész-generáció készült erre a feladatra. Évtizedek óta napirenden van a kérdés, de még nyolcz-tíz évvel ezelőtt is az volt az általános elterjedt nézet és a hivatalos körök véleménye is, hogy a magyar építész sem tehetségre, sem tudásra nem érett még meg erre a feladatra. Az operaház — úgy mondták — csak kivétel. S az operáról is nem egyszer hangzott el rosszaló kritika, a míg átalakítására nem került sor s a míg végkép ki nem derült, hogy jobb, nemesebb és artisztikusabb színháza kevés van a kontinensnek.

A most végkép eldöntött Nemzeti Színház-pályázatnak nem mellékes eredménye az a tanulság, hogy nem is egy: több olyan művészünk van, a kik ilyen ritka és kivételes nehézségekkel teli feladatnál komolyan szóba jöhetnek; s a döntés nem azért húzódtott soká, mintha ki nem elégítő lett volna a termés; hanem, mert a választás volt nehéz.

Az építéssel egy emlék tűnik el, s egy új monumentum támad helyette. Az eltűnő régi Nemzeti Színház épülete nem valami kiválóan művészi értékű terméke ugyan annak a kornak, a melyben készült, de egyszerűségében becsületos, jó ízlésű munka, a melyhez tradíciók fűződnek s a melyet mindenki szívesen látott a maga helyén. Valami monumentális, vagy csak értékes anyagú épület azonban sohasem volt, az idők eljártak fölötte; folytonos foltozgatás után néhány évvel ezelőtt már kiéleződött tűzbiztos átalakítása is lehetetlenné vált s a lebontásra csakugyan megérett. Hogy mi jön a helyébe, azt érthető nagy érdeklődéssel várja az egész ország publikuma, a mely most már nem csak kifogástalan kényelmes és tűzbiztos színházat óhaj, hanem monumentális és maradandó becsü épületet is. A tervező művészeknek az volt az intenciójuk, hogy ezt a kívánságot kielégítsék. A ki látta a legutolsó pályázat után kiállított terveket s olvasta a külföldi

szakértőkkel megerősített bíráló bizottságnak rólok mondott véleményét, annak nem lehet kétsége az iránt, hogy meg is fogják valósítani ezt az intenciót.

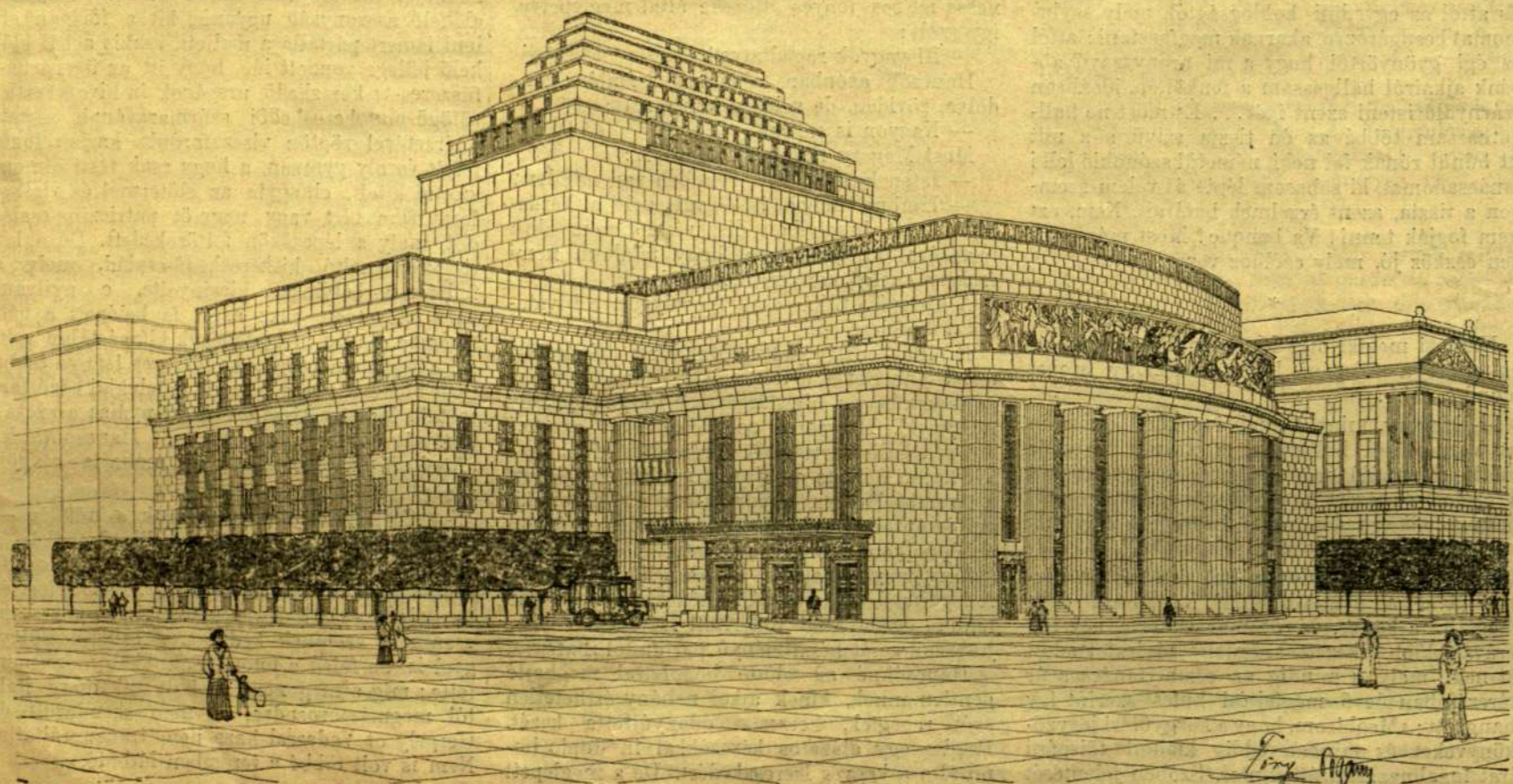
A színház külső formáját két pályázaton most már körülbelül megértették. A Nemzeti Színház czéljainak megfelelően mintegy a komoly drámai muza otthona volna ez. Múzeum-körüli főhomlokzatán nagy arányú oszlopsor, a mely az egész architektúrájának valami antik ízt ad, a nélkül, hogy a letűnt korok formakincsét kopizálna le. Építőik önálló irányának megfelelően nem dekoratív részletek, hanem a tömegek elosztása adja meg a tulajdonképeni dísz s a sima, de elsőrangú anyagból, márványból és kőből elgondolt falakat csak helyenként élénkítik tartózkodó, díszítő motívumok. E komoly külső után az interiót úgy képzelik el, hogy bizonyos tartózkodásnak kell itt is megnyilvánulnia, de viszont a páholy-sorok elhelyezése, a francia és német színház építő gyakorlatra emlékeztető vonalvezetés már maga megköveteli az élénkebb dekoratív hatásokat s mód is van ezek teljes érvényesítésére itt, a hol tulajdonképen mindig díszes és ünneplő közönség kap otthont. Ezt a belső dekorációt elejétől végig átgondolt iparművészeti munkának képzelik, a melynek minden legkisebb részletét, a mint mondani szokás az ajtókilincseket is, maguk az építők tervezik meg s ügyelnek reá, hogy a nagy egészszel harmonizáljon.

Az alaprajzi elrendezést és a konstruktív részleteket, mielőtt az építéshez tényleg hozzáfognának, a minisztérium szakértőivel fogják tüzetesen megtárgyalni. Kisebb változtatások itt persze lehetségesek, de a főszempontok megmaradnak. A főbejárat, a mint már említettük, a Múzeum-körútra kerül s két oldalt lesznek a kocsibejárok. A nézőter földszintjét nem emelték fel, ez a tulajdonképeni földszintnek felel meg s ide a nagy vesztibülből kilencz bejáró ajtó vezet, úgy, hogy úgyzólván egyszerre kiürülhet az egész. Patkó formában veszi körül ezt a nézőteret a nagy foyer, ennek jobb és bal oldalán vannak aztán a ruhatárak. Belül a színház háromemeletes és a tervezők ügyeltek rá, hogy sem kívül, sem belül ne legyen túlságosan magas, a mi egyrészt intimitásból vonna el, másrészt tűzbiztonságát rontaná. Minden emeleten rendkívül sok a kijáró ajtó s különösen kitűnő, a mint már jeleztük, a földszint kiürítése, a melynek oldalpáholyok

sem állanak útjában. A proszcénium páholyok mindamellett megvannak a földszinten, az első emeleten pedig két oldalt a király és a főherceg páholyai, külön kijárókkal és lépcsőkkel. Az első emelet középrészén erkélyülések lesznek, a második emelet elrendezése nagyjában ugyanennek felel meg, a harmadik emelet azonban már különbözik ettől s ide természetesen páholyokat nem terveztek.

A mostani terv szerint mintegy 1140 ülés lesz a színházban, a melynek pályázati programja 1000 ülést követelt meg. A színpadot úgy csinálták, hogy két-két oldalszínpadán jobbról és balról a teljes szobaberendezések játék közben elköszíthetők s aztán betolhatók. A különféle igazgatói, szolgálati és technikai czélokra szükséges helyiségek elhelyezése már kevésbé érdekli a publikumot; ezekről elég annyit mondani, hogy a tervezők mindent a legpraktikusabban igyekeztek elrendezni s úgy, hogy a közlekedés közöttük mindenütt gyors és könnyű legyen. Érdekes, hogy világító udvarok és más efféle egészségtelen mellék-helyiségek egyáltalában nem lesznek, szóval az új Nemzeti Színházban nem látjuk viszont azokat a sötét és rossz levegőjű folyosókat, a hol örökös mesterséges világítás mellett kellett tévelygni. Az egész konstrukció alapja a vasbeton, ebből készülnek a fő tartószerkezetek s ebből a földtartó szerkezet is; nemcsak ez az anyag maga, hanem felhasználásának módja, a tetők formája is az egész épület tűzbiztonságát fogja emelni.

Az építésszek, a kik most ehhez a nagyszabású feladathoz jutottak, aránylag még fiatal emberek, a kik a szakkörökön túl is akkor arattak nagyobb-szabású elismerést és népszerűséget, a midőn a turini kiállítás imponáns magyar csarnokát építették. Ez persze ideiglenes épület volt; most viszont egy a szokottnál is hosszabb élettartamra szánt monumentális épületnél lesz alkalmuk érvényesíteni tehetségüket. Művészkörökben nagy várakozással és bizalommal néznek munkájuk elé. A ki színház-tervük vázlatos tervét megnézi, maga is megállapíthat annyit, hogy rendkívül nobilis, nyugodt és mégis újszerű épületet gondoltak el, a melynek harmonikus hatása legfeljebb a színpadnak megfelelő torony-szerű rész még megoldatlan volta zavarja. Ha sikerül nekik ezt a nehéz pontot is elrendezni, akkor kétségen kívül becses és artisztikus építménnyel gazdagítják Budapestet.

A NEMZETI SZÍNHÁZ ÚJ ÉPÜLETÉNEK KIVITELRE ELFOGADOTT TERVE. — Tóry és Pogány műve.

A NEMZETI SZÍNHÁZ TAGJAI A SZÍNHÁZ RÉGI ÉPÜLETÉNEK UDVARÁN, MIKOR ELBŐCÜSZTAK TÖLE. — Jály Gyula felvétele.

SZERENÁTA.

ELBESZÉLÉS. IRTA SZÖLLŐSI ZSIGMOND.

Esto van.

A palota előtt hatalmas, mesterséges tó, egészen úgy építve, mint egy antik színház. A cirksz völgye a vízmedence, a melyet lent a meder szélén mesterséges források táplálnak. A hosszúkás félkörben épített part az aréna nézőtere két sor magas lépcsővel. Fönt a nézőtér peremén görög istennők márványszobrai, a melyeket barnára festett és lika-csoszra mart az idő. A sok pogány istennő ki táblát, ki tekerestet, ki madarat tart megfektetett kezében. A palota kerti bejárója fölött három ivlámpa ontja puha, ezüstös világosságát a tóra. A víz birkózik a fényvel, hol elnyeli, hol meg visszaveri: ott sötét, itt villogó.

A tómedencén túl, mielőtt a kert kezdődne, a melynek sötét lombtengere fölfelé hullámzik a hegyoldalon — széles, fehér út. Az út két sarkán, a hol a kert mélyébe fordul, két hatalmas márványpad. Az ivlámpák fénye már nem ér odáig és a holdsugár világa is megtörik az előrehajló lombfalon.

Az egyik márványpad mellett két alak áll. Egy fiatal leány, meg egy fiatal férfi. Keresű, egyenes tartású és föltünően magas mind a kettő. A leány tiszta fehérben van. A férfin katonatiszti uniformis. A leány odatámaszkodik a kőpad karjához és a távolba néz. A férfi néha tesz két-három lépést, aztán megint visszatar a leány mellé és megáll.

Percek telnek el. Egyik se néz a másikra: egyik se szól semmit.

Egyszerre aztán a férfi hirtelen fölkapja a fejét és körültekint. Hosszúkás fej, beretvált arc, vagy tán még nincs is rajta mit beretválni, nagyon finom, határozott vonások, kissé erős orr, nagy, tiszta, bátor nézésű kék szem. A mint körültekint, az ajka megrándul. Odafordul a leányhoz és halkán mondja:

— Nini; egészen egyedül vagyunk.

A leány nem felel. A fiatalember pedig elmosolyodik és még halkabban mondja:

— Nem jól fejeztem ki magamat, Louise! Magunkra hagytak bennünket!...

Bizcczent a fejével és megismélti:

— Magunkra hagytak bennünket!... Ez a helyes.

Újra esönd. A fehér ruhás leánynak nincs semmi észrevétele a megjegyzésre. Csak egy kicsit félrefordítja a fejét, de nem a tiszt felé, hanem az ellenkező irányba.

A tiszt vár egy percig, aztán mind a két karját kinyújtva, különös, fojtott hangon szólal meg újból:

— Tudja, mit jelent ez, Louise?

A leány most se felel, de megfordul és szembe néz a tiszttel. A mint a két arc szembekerül egymással: a hasonlóság föltűnő. Ugyanaz a finom, ovális forma, ugyanazok a biztos rajzú vonalak, a szemek színe is ugyanaz. Csak a szája más a leánynak. Puhább, hajlottabb, szomorúbb és ez egészen más kifejezést ad az arcának. Nem erélytelen, de ez az energia a türesre, a lemondásra, az elviselésre van berendezve.

A tiszt nem sokáig állja a leány tekintetét. Félrefordítja az arcát. De éri, hogy a leány szeme rajta van és — sürgeti. Az ajkába harap, aztán hirtelen vállat von és furcsa, száraz, reccogó hangon, sebesen, de akadozva mondja:

— Megmondom, mert... úgyis tudja... Holnapután van az onkli hatvanadik születésnapja... És ezen a históriai napon... ezen a napon... maga meg én... Louise, maga meg én... mi jegyesek leszünk...

Hirtelen a leányra nézett. Ez állt mereven és mozdulatlanul. A szempillája se rebent meg. De a fiatal tiszt megrázkódott a tulajdon szava erejétől. Vagy talán attól a nyugalomtól, a melylyel a leány ezt a szót fogadta. Az erőltetett, furcsa mosoly megfagyott az ajkán. A tekintete, a mely mialatt beszélt, kíváncsi volt, csodálkozóra, majd nyugtalanra változott. Csak nézett, nézett a leány arcába, feszült, izgatott várakozással, követelősen és sürgetően.

Ez a fehér arc azonban adós maradt minden válaszzsal vagy fölvilágosítással. Tökéletes mozdulatlanságában olyan volt a leány, mint egy gyönyörű fehér márványszobor.

A fiatal tiszt egészen önkénytelen mozdulattal a zsebébe nyúlt és rekedten kérdezte:

— Megengedi?

Egy arany cigarettatárcza volt a kezében. A leány egy fejbicezzentéssel intett igent. A tiszt összeverte a bokáját és halkán mondta:

— Köszönöm.

Rágyújtott és kettőt-hármat akkorát szippantott, hogy a finom, illatos dohány majdnem lángot vetett. Akkor egy ideges mozdulattal eldobta a cigarettát és rátaaposott. Egy perczig, mint az őrtálló katonasétált föl és alá, aztán hirtelen megállt a leány előtt és akadozó, tompa hangon mondotta:

— Így van. Így határozták... Holnapután Louise... De hiszen maga is tudja, úgy-e?

A leány nem felel.

A fiatal tiszt egy lépést tett hátrafelé. Most már égő szemmel nézte a leányt és megütődött, szemrehányó hangon vágta felé:

— Mért nem szól!?!... Mért nem szól egy szót se Louise?...

A fehér ruhás leány se nem mozdult, se nem szólt. Csak állt a márványpad mellett mereven és hangtalanul.

A tiszt egy kétségbeesett mozdulatot tett és elfordult, mintha távozni készülné. Végighaladt a pad előtt, a másik végénél azonban hirtelen megállt, a tenyerével a pad karjára támaszkodott és hosszan nézte a leányt. Azután lehajtotta a fejét és így, a földre sütött szemmel, nyugodt, szomorú hangon szólalt meg:

— Bocssáson meg Louise, mert én — értem magat. Ezért van jogom rá, hogy teljes mértékben számíthassak az... az elnézésére... Én... én belelátok a lelkébe Louise és én... én nagyon jól tudom: mit akar és nagyon megértem, hogy... hogy nem is érezhet másként... Én tudom azt, hogy a maga szívében Louise, a fájdalomnak és a keserűségnek, a sértettségnek és fölháborodásnak egy tűz-tengere lángol ebben a pillanatban... Hogy maga most csupa seb és csupa láng és csupa dacz és csupa vád... És tudom, hogy a mi keserűség és a mi gyűlölet a szívében viharzik, annak most minden hulláma és minden villáma felém tör... És nem is lehet másként...

A fehér ruhás lány megmozdult. Fölkapta a fejét és a tisztre nézett. Idáig merev arcvonásait fölolvastotta — a meglepetés. A szeme megvilágosodott, kigyúlt és a hirtelen föllángolt várakozás izalmával meredt a tisztre, a ki fölegyenesedett és most már szilárdan állta a tekintetét. A hangja forró volt és szélesen áradó, a mint folytatta.

— Csak arra kérem, Louise... csak arra kérem: ne legyen igazságtalan!... Én meg tudom érteni, hogy a mi magával történik... az... az gyilkosság... Az... a maga álmainak a... megszenteltetésére... A maga szegény, szép álmainak... És épen én vagyok az!... Épen nekem kell a végzetévé lennie, szegény, édes, szép Louise... Épen nekem... Csönd. Mintha egy lángoló máglya lenne az egész éjszaka és az izzó, fehér tűzfényben két mozdulatlan, lekötött fiatal teremtes kísértetiesen sápadt arcával egymásnak meredne...

A fiatal tiszt rákönyökölt a pad hátára és beszélt halkán, szakadozott szóval, mintha csak magában beszélne:

— Az onkli... nagyon szereti magát Louise... és nagyon szeret engem... Ne haragudjék érte Louise... Ó nagyon jó... Mivel érdemeltem meg?... Semmivel... Csak... mert nem csináltam neki semmi kellemetlenséget soha... Ez az egész... Igaz; nem is tudom — vajjon mi egyebet tehettem volna?... Hát mit várnak mitőlünk?... Legfőleg azt, hogy jól viseljük magunkat!... Ne haragudjék... ne gyűlöljön érte Louise... nem maga ellen tettem... Nem maga ellen tettem!... Ha tudtam volna, hogy a maga... a maga álmainak kell megszenvedni érte...

Megint fölegyenesedett és ökölbe szoritott kezével suhintott egyet a levegőbe.

— Lettem volna garázda... féktelen!... Csináltam volna olyan botrányokat, hogy...

Egyszerre lehanyatlott a karja és leesett a hangja, úgy beszélt, mint a ki könyörög.

— Nem tehetek róla, Louise... Nem tehetek róla, hogy a lelke nem volt rá szükségére... Nem maga ellen tettem Louise... Édes, szép... Ne okoljon érte... Tudom, hogy fáj a szíve... Tudom, hogy gyűlölnie kell... De be kell látnia: nem én álltam az útjába!... És ha boldogtalan lesz Louise...

Mint a kit iszonyú rémület fogott el, odarohant a leányhoz és hirtelen megragadta a kezét. Szaggatottan, lihegve sutogta:

— Ha boldogtalan lesz... Louise... ha boldogtalan lesz... Ha boldogtalan lesz... Maga...

Az ajka égőn tapadt a kis fehér kézre.

A leány pedig, mintha elájulna... a feje hátrahanyatlott, a szeme lecsukódott és az ajkáról mint a lehelet szállt el a szó.

— Legyen nyugodt... Sohase leszek a maga felesége... Soha, senkié...

És a mint ezt kimondotta, a feje már ott pihent a férfi vállán, a ki átkarolta, hogy el ne essék és magához szoritotta és ijedten és boldogan sügta neki:

— Louise... Ugy-e igen?...

A leány beeszküldt szempillái alól könnyek szivárogtak elő és reszkette fénylettek a hófehér arcon. Az alélt ajkak ezt sutogták:

— Soha...

De a fiatal tiszt érezte, hogy ez a pillanat az, a mikor a szó rendes értelme megszűnik, megmásl, mást jelent, mint a mit mond és akármit mond: egyet jelent és nincs is szükség rá, hogy szó legyen.

Egymásra néztek és mind a kettőnek csupa könny volt a szeme és mind a kettőnek nevetett a szeme. Fogták egymás kezét, de nem tudtak róla, egy szót se szóltak egymáshoz, de már mindent elmondtak egymásnak.

Végre aztán megszólalt a leány:

— Milyen szép világos van... Mintha a nap sütne...

A fiatal tiszt nagyon határozottan felelt:

— Ezentúl mindig ilyen szép világos lesz. Azután hirtelen elmosolyodott és csendesén mondta:

— Csak a kancellár meg ne tudja... Még aggodalmi támadhatnak...

A leány is elmosolyodott. Megrázta a fejét:

— Lehet... De az onkli jó... Nagyon jó... Ó bizonyára nem fog haragudni érte...

HEGYEN.

Itt vagyok hát a hegyen már most.

Az a piszok-köd lenn: a város. Nyomorúságos bűnök gödre — Csak ott hagyhatnák örökre!

Hol az ember olyan temérdek, Fenevaddá teszi az érdek. Ha nem ügyelsz jól, letepernek. Barát barátot, szülét a gyermek.

Egész világod egy kis fészek? Percz hasznáért feldulni készek. S ha túlerődben megbotolnak, Ma hagyják s újra kezdik holnap.

Irtózatos világ az ottan, Osszemartan és kirablottan Menekültem ide a napra, Mint ingoványok sebzett vadja.

Biztosságban vagyok itt végre. Sebemet tárom tiszta légre. Virágos rét a betegágyam, Kékselyem-ég takar be lágyan...

(Ruckerlberg). Koronghi Lippich Elek.

1. Gyűlés. — 2. A Vignád előtt. — 3. Gyűlés után. — 4. Bella A. Lookwood, amerikai ügyvéd. — 5. A kongresszus tagjai az országház lépcsőjén.

A NEMZETKÖZI NŐI VÁLASZTÓJOGI KONGRESSZUS BUDAPESTEN.

BÁLINT GÁBOR.

A magyar tudományos világnak egyik leg-érdekesebb alakja dőlt ki nemrég az élők sorából. A mint most emlékezetembe idézem jellegzetes székegy arczát és sajátosság beszéd-módját, egy viharos életpálya érdekes képei és szenvedésekkel teljes állomása elevenednek meg lelki szemem előtt. Látom a fiatal Bálint Gábort, a kit negyven évvel ezelőtt országos hírű tudósok a legbámulatosabb nyelvészek kiáltanak ki s küldik nyelvészeti felfedező útra. Látom Szibériában, a Gobi-sivatagon, Mandzsuriában, a mint a magyar nyelv rokonait keresi. Látom az Ázsiából visszatért Bálint Gábort, a kit semmivé degradálnak, mert nem akar tudni a finn-ugor nyelvrokonságról. Látom aztán a földönfutó Bálint Gábort, mikor gyökerekkel él és lepkéket gyűjt a Libanon céd-rusai alatt, hogy abból tegyen életét, látom Damaszkuszban, mint török adószedőt, Bagdadban, mint pénzügyigazgatót és látom Görögország fővárosának egyetemén, mint az arab nyelv tanárát, látom a Kaukázusban a kábar-dok közt, Indiában a dravidáknál, látom országról-országra, egyik világrészről a másikba vándorolva hihetetlenül sok nyelvvel fejében s ezzel a sok tudománnyal nem tudott annyira jutni, hogy egy darab száraz kenyeret juttassunk neki, a mi az éhségtől és nyomorúságtól megóvjá. Milyen jellemzően énekelte meg őt Arany János következő epigrammájában:

Szegény Bálint Gábor, boldogtalan góbé,
A mennyit te szenvedsz, mi ahhoz a Jóbé!

Ez a Bálint Gábor most, hatvankilenc éves korában, mégis mint egyetemi tanár halt meg. De hogy mi töltötte ki azt a negyven esztendő-t, mikor tehetségét felfedezték, azt elképzelni is nehéz, leírni még nehezebb, mert egy egész kötetre volna szükség. Mégis megpróbálom, mert neki is az a mostoha sors jutott osztály-részlül, a mi sok kiváló magyar elmének, hogy halálakor senki sem emlékezett meg róla. A világgal meghasonlott tudósok sorsa ez, kik iskolát nem alapítanak, nem szerveznek maguknak pártot s úgy távoznak a világból, mintha abban semmi szerepük nem lett volna. Pedig Bálint Gáborról megemlékezni kötelesség. Meg kell állapítani, vajjon a tudományos világnak igaza volt-e, mikor elfordult tőle és munkásságáról többé tudomást venni nem akart? Meg kell állapítani, ha nem is a tudósok számára, de a művelt nagyközönségnek, hogy ki volt az a Bálint Gábor, kit az utóbbi időben csak mint különczködő, de jelentőség nélküli nyelvészt emlegettek.

Bálint Gábor 1844-ben született Szentkatol-nán, Háromszék megyében, székegy szülőktől. Középkorú Kézdivásárhelyt, Csíksomlyót, Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyt és Nagyváradon végezte. Már fiatal korában feltűnt nyelvtudása. Mikor a gimnáziumból kikerült, tíz nyelvet tudott már. Bécsben jogra iratkozott, de nemsokára kizárólag nyelvtudományokkal foglalkozott. A keleti nyelvekben rövid idő alatt olyan alapos ismereteket szerzett, hogy a legkiválóbb tudósok fényes jövőt jósoltak neki. A magyar tudományos akadémia 1871-ben kiküldte Ázsiába, hogy nyelvtudományi kutatásokat végezzen. Bejárta az európai Oroszországot, átment Szibériába, behatolt Mongolországba, olyan úttalan-utakon, melyeket később Sven Hedin érintett s mikor az összes turán-nyelvekkel megismerkedett, visszatért hazájába. Hogy minő nyelvtudással volt megáldva, ezen az uton bizonyult be: Bálint Gábor megtanulta az összes utbaeső népek nyelvét s azok teljes ismeretével tért vissza hazájába. Itthon hozzáfogott összegyűj-tött anyaga feldolgozásához, több művet is adott ki, melyek közül különösen a kazán-tatár nyelvre és a burját-mongol nyelvre vonatkozó tanulmányait tartották becseseknek s mint elsőrangú forrásmunkákat emlegették.

Bálint Gábor azonban más területre is lépett tanulmányaival. Meg akarta dönteni azt az elméletet, hogy a magyar nyelv legközelebbi rokonai a finn-ugor nyelvek. Ezért összeütközött tudományos köreinkkel s mivel helyzete rövid idő alatt tarthatatlanná vált, végleg elkeseredve kivándorolt Törökországba, a hol húsz évig élt nagy nélkülözések közt. E hosszú

Bálint Gábor Kovalenszki atamánál és gróf Zichy Jenővel kaukázusi útjukon.

idő alatt nyomorúságosan kereste meg kenyerét, de állandóan nyelvtudományi kutatásokkal foglalkozott, úgy, hogy legalaposabban megismerte a török nyelvet és annak mindenféle nyelvjárását. Később hazatért, majd részt vett abban az ekspedícióban, melyet gróf Széchenyi Béla vezetett Ázsiába s ez útja közben ismerte meg Indiában a tamul (dravida) nyelvet. A múlt század végén néhány jóbarátja biztatására visszatért hazájába s 1897-ben Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter tanácsát szervezett számára a kolozsvári egyetemen s kinevezte őt a turáni nyelvek tanárává. Még egy nagyobb utat tett Bálint Gábor ezután, mikor részt vett a gróf Zichy Jenő szervezte ekspedícióban; ez uton ismerkedett meg a kábar-d nyelvvél. Ez a vázlat azonban csak halvány fogalmat nyújthat az ő élet-pályájáról, mert voltaképpen a világ leghíresebb utazói sem utaztak többet, mint ő. De az utak felsorolására egész kötet sem volna elegendő.

Az alatt az idő alatt, míg Bálint Gábor a kolozsvári egyetemen működött, olyan nyelvek voltak ott képviselve, a melyek még külföldi egyetemek órarendjein is csak részben találhatók. A nyelvek, melyeket előadott, a következők voltak: *török-tatár, mongol, mandzsui, koreai, japán, tamul, kábar-d*. Ezeket tartotta ő a magyar legközelebbi rokonainak s ezek közül minden félévben 3-4 felváltva szerepelt az órarendben. Nyelvtudománya azonban olyan széleskörű volt, hogy talán még maga sem tudta biztosan: hány nyelvet beszél. A szakmája körébe eső nyelveken kívül nemcsak a nagy európai nyelveket, hanem a szláv nyelveket is ismerte s mikor a magyar nyelvészeti tanszék üres volt, a finn nyelvet is ő adta elő. Élete végéig dolgozott, de munkásságáról a tudományos világ nem vett tudomást. Mind jobban elidegenedett ezért a világtól s úgy élt Kolozsvárt, mintha teljesen idegen országban lett volna. Egészen különczködővé lett, semmi bevett szokással nem törődött s olyan ruhákban járt, melyekben megbámulták. A ki otthon kereste fel, azt is hihette, hogy valamely török vagy más keleti előkelőségél tett látogatást. Az utóbbi időben nem törődött azzal sem, hogy mi a véleménye róla a magyar tudományos világnak. Utolsó két munkáját idegen nyelven írta meg; *tamul-tanulmányját* (egy 500 oldalos nagy negyedrétű kötet) német nyelven adta ki, *kábar-d-szótárát* pedig latin nyelven, mert tudta, hogy nálunk senki sem fog bele is nézni. Ebben alighanem igaza volt. Hogy sokat tudott, azzal nem törődtek; a nyelvrokonság kérdésében elkövetett tudományos tévedését sohasem bocsátották meg neki.

Bálint Gábornak tragikuma lett tehát a finn-ugor nyelvrokonság megtagadása. Ha számító ember lett volna, nem így cselekedett volna. Egy más ember azt mondta volna, hogy a finn-ugor nyelvrokonság megdönthetetlen; de mert az eléggé tisztázva van, kiváló emberek folytatják a további kutatásokat, ő az elha-

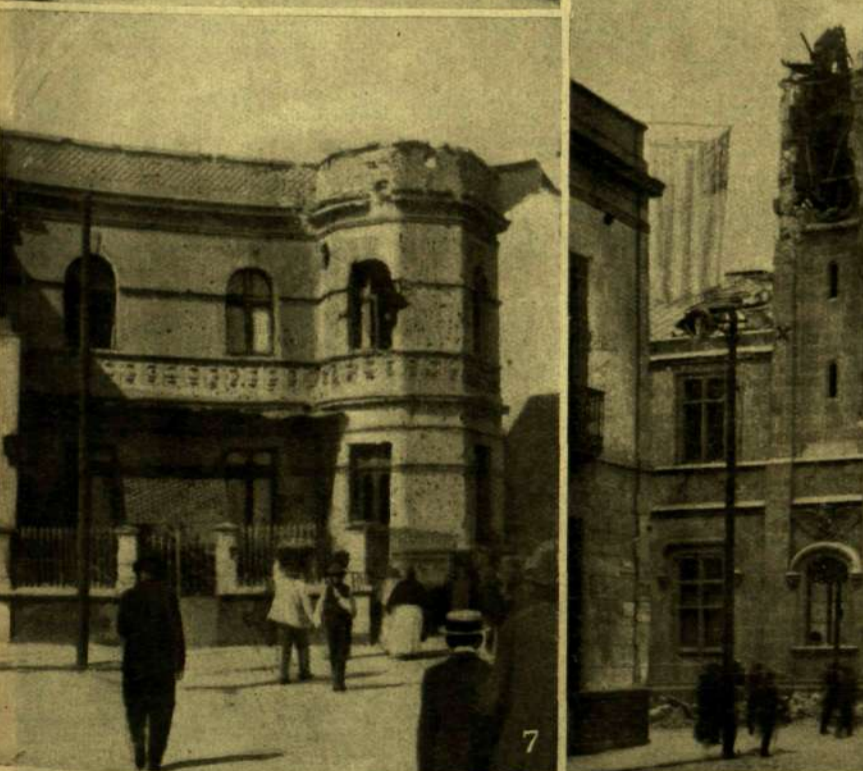
nyagolt turáni nyelvrokonság akarja kutatni, hagyják őt békében. De ő makacs székegy volt, nem hiába írta róla Arany: «Nyakas, vasfejű székegy a Bálint, nem arra megy, merre Hunfalvy Pál int.» Egy jöttát sem akart engedni felfogásából az előbb világraszóló nyelvtudósoknak kiküldött tudósokból magányos ember lett, kire rá lehetett olvasni Nietzsche *Zarathustra*-jának ezen jellemző sorait a tudósokról: «... Már nem vagyok tudós: így akarja sorsom — áldott legyen az! Mivelhogy ez az igazság: kiköltöztem vala a tudósok házából és az ajtót becsaptam hátam mögött. Túl soká ült a lelkek éhesen asztaluknál: nem vagyok hozzájuk hasonlóan kitanult, diót törni.»

De bármennyire pesszimista is lett Bálint Gábor, föl kell jegyeznünk egy jellemvonását, mely általános tiszteletet biztosított neki. Mintaképe volt az igazi jó embernek, csupa szív volt s nem ismert fáradtságot, ha valakin segíteni kellett. S mennyi szerénység volt benne! Évekig ismerhette valaki, a nélkül, hogy fogalma lett volna óriási nyelvismeretéről. Minő ellentétet képez vele az olyan egyetemi tanár, ki még azt az idegen nyelvet sem tudja alaposan, melyet elő kell adnia s azért magasan hordja fejét, mintha tudományával világhíre tarthatna számot.

Az úgynevezett hivatásos nyelvészek lenéztek Bálint Gábort és egész tudományát. Azt mondták róla, hogy nem is tudós. Nem volt igazuk. Tanításait, rendszertelenségét hibáztathatták; ez ellen senkinek sem lehetett kifogása. De Bálint Gábort rendszeresen egyetlen gesztussal intézték el, a mi azt jelentette, hogy nincs mit beszélni róla. Ez a gesztus egyenesen gyűlöletes volt, nem is bocsátható meg, mert ez kedvetlenítette el teljesen az utolsó időkben. És végre is, nem vagyunk olyan bővében a nagy tudósoknak, hogy Bálint Gáborról csak félvállról beszélhettünk volna. Ha nagy tudósok, világhírű nyelvészek alkalmazták volna vele szemben ezt a lenéző gesztust, még hagyján. De azok óvatosabbak voltak. De vajjon mi jögon nézték le olyanok, kik csak Budenz járásalagján futkároztak, a kik csak az ő felfedezéseit variálták, a kik egy rokon nyelvnél többet nem tudtak s az összehasonlító nyelvtudományt semmivel nem vitték előre? Ez igazán érthetetlen. Az mindenesetre nem volt kívánatos, hogy nyelvészeink a Bálint Gábor követője lépjenek és tanítványiul szegődjenek, de nyelvtudásnak imponálóan nagy tömege előtt kalapot kellett emelnünk s mikor halálának híret vettük, első gondolatunk az volt, hogy egy esodálatos magyar elme lobbant ki, kinek agyában annyi nyelvismeret volt felraktározva, minő az egész világon kevés embernél fordult elő.

Mert így és csak ebből a nézőpontból lehetett ő igazságosan megítélni. Abnormis agyvelő volt, mely arra volt berendezve, hogy hihetetlen könnyűséggel felszívjon minden nyelvet, ha csak pár hétig is foglalkozott vele. És aztán jöttek más és más nyelvek, s mind helyet találtak az ő esodálatos befogadó képességű koponyájában. A Balti-tengertől a Csendes-óceánig, az Északi-Jegestengertől az Indiai-óceánig töméntelen nép foglal helyet, beszél különféle nyelveken és nyelvjárásokon, olyanokon, hogy még a nevüket sem ismerjük: ez a sok nyelv olyan természetesen helyezkedett el az ő agyában, mint a szótárak a mi könyvespolcainkon. És vajjon, a kinek ilyen volt az elméje, lehetett-e alkalmas nyugodt, rendszeres munkára? Bizonyára nem, ha bárminő nyelvészeti volt is. S ha nem tudott rendszeres munkás lenni, miért kellett azért bántani? Ha iskolát nem is alkotott s nem is alkothatott, öröm volt reá gondolni, maga a gondolat volt egyszerű, hogy van Kolozsvárt egy egyetemi tanár, a kinek igazán egyetememes nyelvtudása van s a kinek fejében megvannak az összes turáni nyelvek és nyelvjárások s ha bármit szeretnénk tudni a nyelvekből, tőle bizonyosabban megtudhatjuk, mintha megbizhatatlan szótárakat forgatunk végig. Volt ebben a gondolatban valami megnyugtató. Elmúlása ép azért fájdalmas, mert halálával igazán minden megsemmisült, a mi benne esodálatraméltó volt s tegyük hozzá, hogy a kolozsvári egyetem egy érdekes legendával szegényebb lett...

Barabás Ábel.

1. Diaz hívei hatalmukba kerítették a fegyvertárat s onnan hozott mitrailleurseőkkel és ágyúkkal harcoltak. — 2. A kormánypalota előtt Reyes leveretése után. — 3. Ágyúkkal összerombolt ház Mexikó városban. — 4. Megégett holttestek. — 5. A győztes Madero megérkezése a kormánypalota előtti térről. — 6. Barrikádok. — 7. A Bucarelli utcából. — 8. A 6. kerületi komisszáriátus tornya. — 9. Egy bombákkal lerombolt ház.

A MEXIKÓI FORRADALOM.

RÉSZLET A HJÖRENFJORDBÓL.

NORDFJORD, LOEN VIDÉKÉN.

NORVÉGIAI TÁJKÉPEK.

VADREGÉNYES TÁJKÉP TROLLHATANNÁL, GÖTEBORG KÖZELÉBEN. (SVÉDORSZÁG.)

RÉSZLET A BUARBRAE GLECSERBŐL, ODDE KÖZELÉBEN. (NORVÉGIA.)

KILÁTÁS TOLGEFON FELÉ. (NORVÉGIA.)

SVÉDORSZÁGI ÉS NORVÉGIAI TÁJKÉPEK.

KÁLMÁN A HAJÓN.

Egy nagy Cunard-hajón ülök, olyan hajón, amelyik Fiumétől New-Yorkig megyen és vagy kétezer kivándorlót visz a mi kis hazánkból a nagy Amerikába. Alapjában véve mind kivándorlók vagyunk, a kik ezen a hajón utazunk, az első osztályú utasok is, a kik csak Napolyig, vagy Algírig megyünk, minket is egy örök nosztalgia hív el hazuról, életünk távoli örömeit keresgélni. Mindenütt szép az élet, a hol még nem voltunk, s vándorlunk, utazunk, szaladgálunk, hogy mindenütt a helyszínen győzdödjünk meg az ellenkezőjéről. Jaj, ne beszéljünk az életéről, mert akkor sose lesz vége ennek a ciklnek. Kálmánról beszéljünk már, a kinek a nevét ezégerül tűztem irkaírkám fölé.

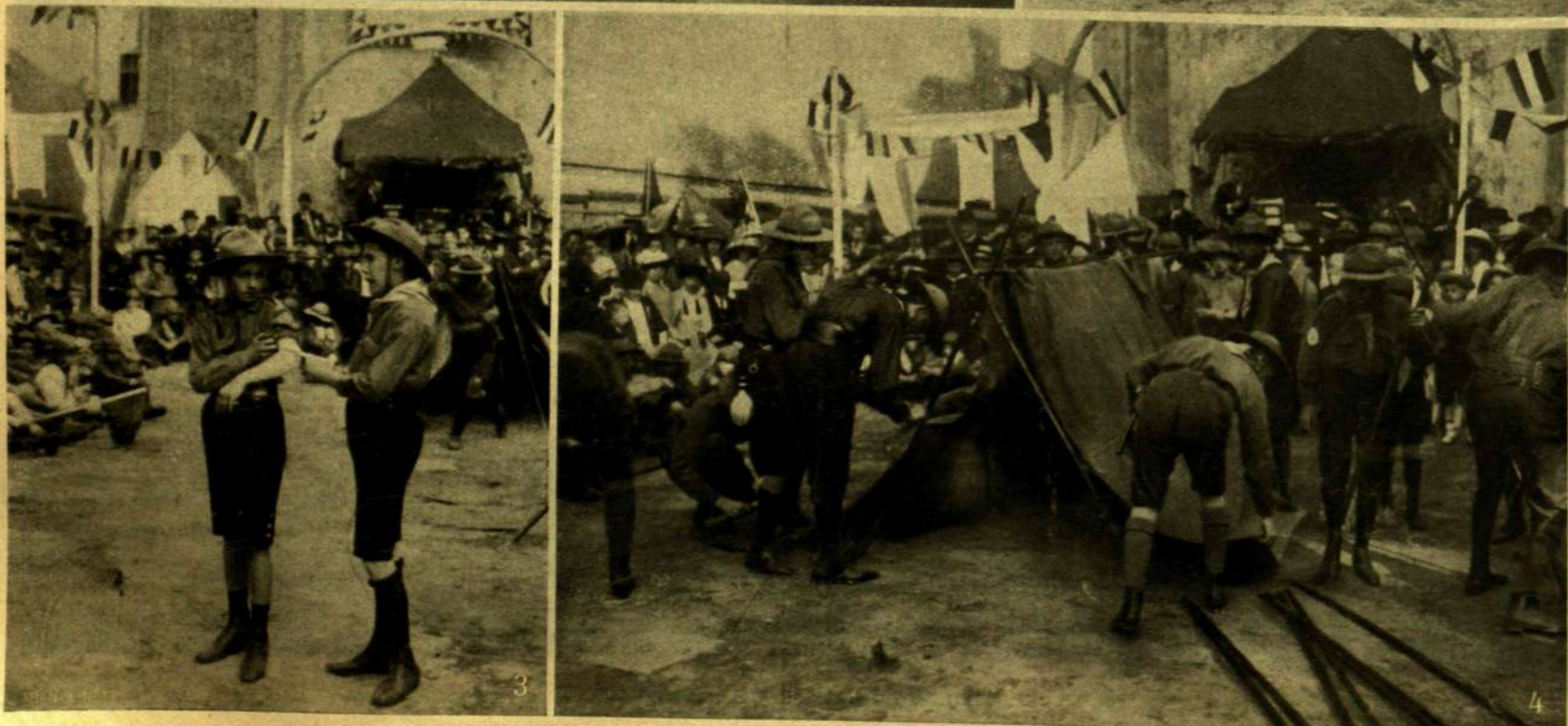
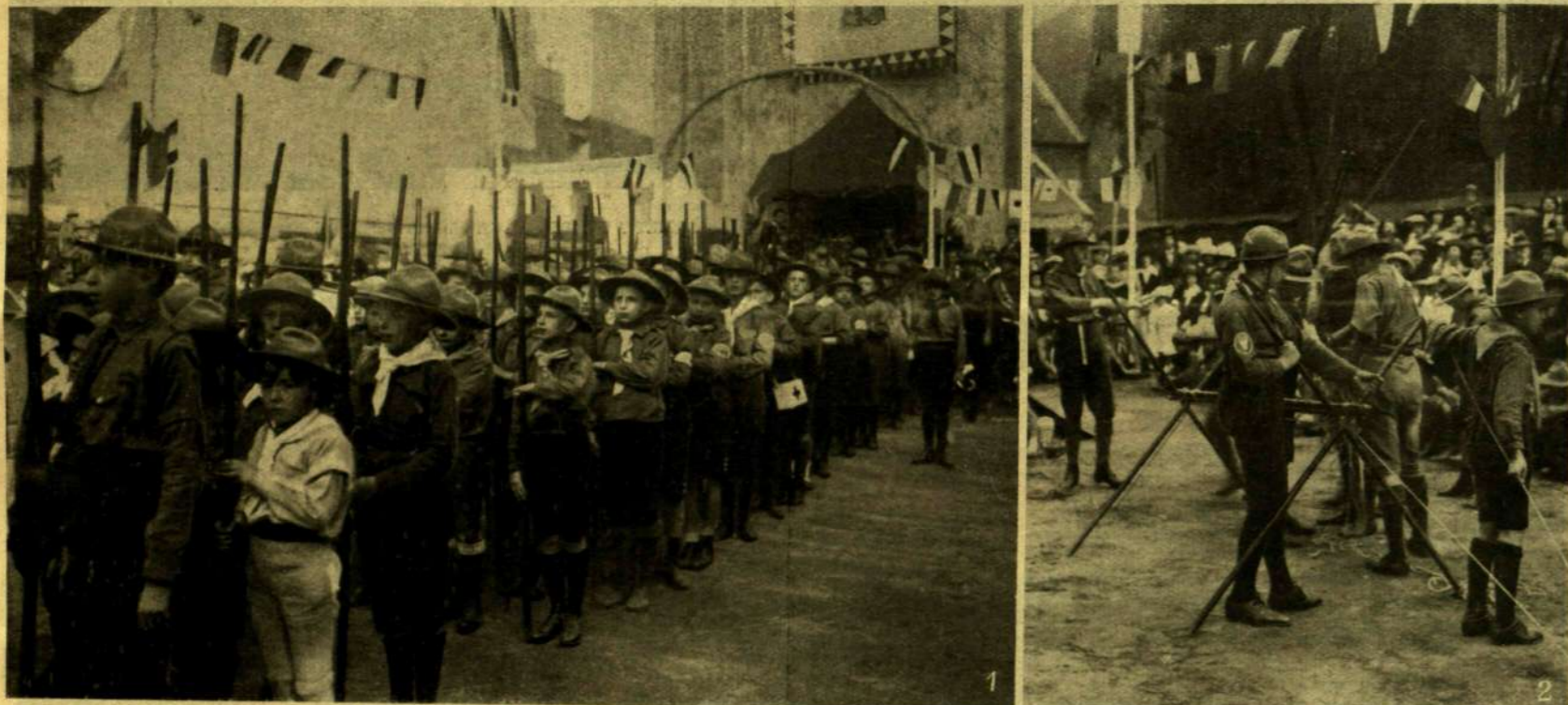
Egy nap a kivándorlók fedelzetén nézelőd-vén, egy szmokingos cigány embert látok ögyelegni a paraszok, tótok, olajok között. A hóna alatt a muzsikája hallgatott, a cigány ember után egy kis cigány fiú csavargott, annak a hóna alatt is egy kis muzsika. Lehet, hogy a kis hegedű a fia a nagyobbik hegedűnek, mint a cigánygyerek a cigány embernek.

Megfogom a cigányt.
— Te cigány, hát te is Amerikába mégy?
— Amerikába tekintetes uram, Amerikába kezit eskolom, — örült a cigány.
— Honnét jöttök?
— Shi-Sáprül kérem, ez az én fiam itt.
— Süly-Sáprül?
— Shi-Sáprül, Shi-Sáprül. Az én fiam ez, Amerikába mégy ez is.
— Hát oszt mért hagyátok ott Süly-Sápot? Nem muzsikáltatnak Süly-Sápon?

— Nem muzsikáltatnak. Nem jó Shi-Sápon. Nincsennék urak Shi-Sápon.
— Nincsennék urak?
— Nincsen, tekintetes úr, csak jegyző meg tanító meg pap, hurak nincsennek.
— Ki az úr te cigány?
— Ha kinek cigány kell. Nem jó Shi-Sápon.
— Hogy hinak?
— Kálmán, tekintetes úr, Kálmán vagyok én. A vezetéknevét nem mondja, tán nincs is szegénynek.
— Hát a fiadat?
— Haz is Kálmán, haz is csak Kálmán. — Apai pajzánsággal lerázza a kis cigány töredezett keménykalapját a szemére.
— Hol fogtok Amerikába muzsikálni?
— Ha magyar kocsmába. Ha sógorom is ott muzsikál már. Hördögnek híjják, mer olyan fekete ha sógorom, mint az ördög. Ha feleségem is jön Amerikába. Odale pipál az ágyon, mert beteg.
— Na Kálmán gyere oda a kémény tövébe, osztán húzzál nekem valami szép süly-sápi nótát. Nagyon örül Kálmán, rögtön stimmel, a nagy hajókémény alatt rákezd:
Unczili, smunczili, drága kis pofám... még pedig olyan hamisan, a milyen hamisan csak cigány tud játszani.
— Ne ezt húzd Kálmán, süly-sápi nótát húzzál.
— Shi-sápit? Shi-sápit, shi-sápit. — Elkezd játszani a Hulló falevél című szerzeményt.
— Ne ilyet Kálmán, magyar nótát.
— Hagyar nótát tekintetes úr, hagyar nótát. — Gondolkozok, stimmel, elindítja a magyar nótát:

Gímbelem, gombolom,
Légy enyém...

— Hiszen ez se magyar nóta Kálmán. Igazi magyar nótát játszszál, régi magyar nótát Kálmán.
— Higazi régi hagyar nótát! — lelkesül fel Kálmán, az álla alá rántja a hegedűt és rázördíti:
Palkó, te drága rajkó, najsajajaj...
— Ez már döfi, mondom, miután fíradtan végighallgattam a kuplét. — Hát a fiad tud-e már valamit?
— Haz is tud mindent tekintetes úr. Hakár az apja.
— No kis Kálmán, húzd el nekem azt, hogy hát Szeretnék szántani...
— Tud az én fiam finomabbat is, hakár az apja tekintetes úr, hakármit elmuzsikál az.
— Csak azt játszód fiam, Szeretnék szántani.
A cigánygyerek hátratolja a keménykalapot a hajóra, a mellének támasztja a kis muzsikát, lesüti a szemét s félénken, lassan, czifrázás nélkül nyávogja a rosz fia-hegedűn a legszebb magyar dalt. Sok nép csődült már a kémény köré, most az egész fedelzetet megmozdítják az ácsorgó magyarok a fejüket, heverők felülnek, a korlátra dültek kiegyenesednek, érrefelé bámulnak, szimatolnak, lépegetnek. Szeretnék szántani. Megy a hajó, köröskörül a kerek tenger, fölötte a kerek ég, messzire, messzire, a hol a felhők lehajoltak inni a tenger szélén, egy másik, halovány kis hajó is megyen, a jó Isten tudja hová.
(Pannonia-gőzös.) Szép Ernő.

A CSERKÉSZTŐK GYAKORLATLAL. — 1. Felvonulás, tisztelgés. 2. Hírdetés cserkés-botokkal. 3. Segélynyújtás. 4. Sátorverés.

Jelky Gyula fényképe.

HUNFALVY PÁL EMLÉKTÁBLÁJÁNAK LELEPLEZÉSE A KÉSMÁRKI EV. LYCEUMON. — Kiss István fényképe.

A SZERELEM AZ ÉN BÜNÖM.

Francia regény. (Folytatás.)

Augusztus 16.

Edward még mindig nem felelt. Nyugtalanúságom dacára is jobban érzem magam, jól alszom és étvágyam is van. A drága nagymama társaságában azt tehetem, a mi tetszik. Ettől meg fogok gyógyulni. Szabadon rendelkezem időmmel, sétáimmal, álommal, azt eszem, a mi izlik. Semmi ellenkezés sincsen közöttünk, nem titkolom előtte még szeszélyemet sem. Tegnapi például egész nap csak gyümölcsöt ettem.

Lady Richmond nevetve megkérdezett:
— Biztosan tudja-e, hogy ősei között nem voltak-e cigányok is? Hacsak kielégítheti szeszélyeit, máris gyógyulóban van kis vadócóm! Érttem most már, hogy Edward mért imádja önt.

Este a nagymama beleegyezett, hogy a holdvilágban kilovagoljak.
— Ha visszatér, siessen hozzám megköszönni az engedélyt. Kis vacsorával várom szobamban. Remélem, hogy egy kis húsról is lesz étvágya, úgy-e, lányom? Egy kis hideg csirkére talán? No ne húzza el a száját, kárpótlásul engedékenységemért fog belőle enni egy keveset.

Augusztus 17.

Tegnapi este ebéd után lovaglóruhamba öltözöttem csakugyan lóra ültem. A nagymama ezer tanácsal látta el Danielt az öreg lovászt.
— Erti Dan, ne kövessenek el semminemű bolondságot. Nem szabad egyszer sem ugratni!
A jó öreg szava elvész mögöttem, mert egykettőre bent járunk az erdőben. Aztán kitértünk a pábarított mezőre, majd a tó mellett üggettünk. Mozdulatlan tükrében hallgatagon tükröződött a hold és mindent opálos fénybe burkolt.
Az éjszaka csendje mély boldogsággal töl-

tött el, úgy hogy rosszul esett, midőn Daniel a visszatérésre figyelmeztetett. Felpezsdült vérell boldogan jutottam a kastély elé. Egy ugrással a földön termettem. A hallban egyedül, Edwardot találtam. Láttára örömkáltás fakadt ajkamon.

— Honnét jön?
— Lovagoltam az erdőben.
— Egyedül? Ilyenkor?
— Nem egyedül, Danielle!
— Az ő hallgatása megvásárolható.
— Vesztgesse hát meg, hadd árulkodjék?
— Ne sértgessem!
— Eszembe sem jut! De ha nem hisz nekem, ne kérdezgessem. Kételkedése olyan meggyalázó! Akkor vádoljon, ha megtudott tőle valamit.

— Christiane, ne örjitsen meg, akarom tudni, hogy honnét jön!
— Mondtam már, hogy az erdőből. Dinner után lovagoltam ki és pontosan megjöttem arra az időre, a meddig lady Richmond elengedett.
— Igazán? Egy egyszerű kilovaglás elegendő volt, hogy ilyen élénk és széppé váljék? Megmondjam önnek, hogy honnét jön? Closeburnal volt találkozója.
— Closeburn? Hiszen Brightonban van.
— Sem ott, sem Londonban nincs!
— Mit törődöm vele — ön valósággal örült, Edward.

— Lehet, de ön szemtelen!
— Elég megtiltom, hogy így beszéljen velem, én az igazságot mondtam, de nem bizonyítgatom tovább. Akár hiszi akár nem, nem törődöm vele. Jó éjszakát.
— Jó éjszakát? Azt hiszi tán, hogy nem követem szobájába? Persze, hogy ne zavarjam visszaemlékezéseiben!

— Úgy, hát elég gyáva volna még erre is. Most már nem törődöm azzal, hogy mit beszélnek és gépiesen ismételtetem: gyáva, gyáva! Edward egy szót sem felelt, hanem kitépte kezéből a lovaglövessőt és végig vágott raj-

tam. A nagy fájdalomra fel sem szisztem, hanem minden örömet összeszedve a lépcsőn oly gyorsan futottam szobámba, hogy Edward csak annyira tudott utólrni, hogy a becsapódó ajtó nyílásába feszítse kezét. Minden erőmmel rányomtam szegény kezére az ajtót, de ő egy taszitással belökte és utánam ugrott. Gyáván kegyetlenül elkorbácsolt a lovagló ostonnal. Fájdalmamban, félelmemben üvöltöttem, míg elvesztettem eszméletemet.

Olyasmire mégis visszaemlékszem, hogy összetéptem ideges rohamomban ruhámat, hogy a komorna és lady Richmond is berohantak, hogy Edward le akart csendesíteni, de keze érintésére még jobban tomboltam. Aztán ágyamon feküdtem görcsösen rángatódva, zokogva és néha-néha felordítva. Éjszaka felébredtem, mert kezem vízben úszott. Edward könnyei hullottak reá. Lady Richmond is mellettem virasztott.

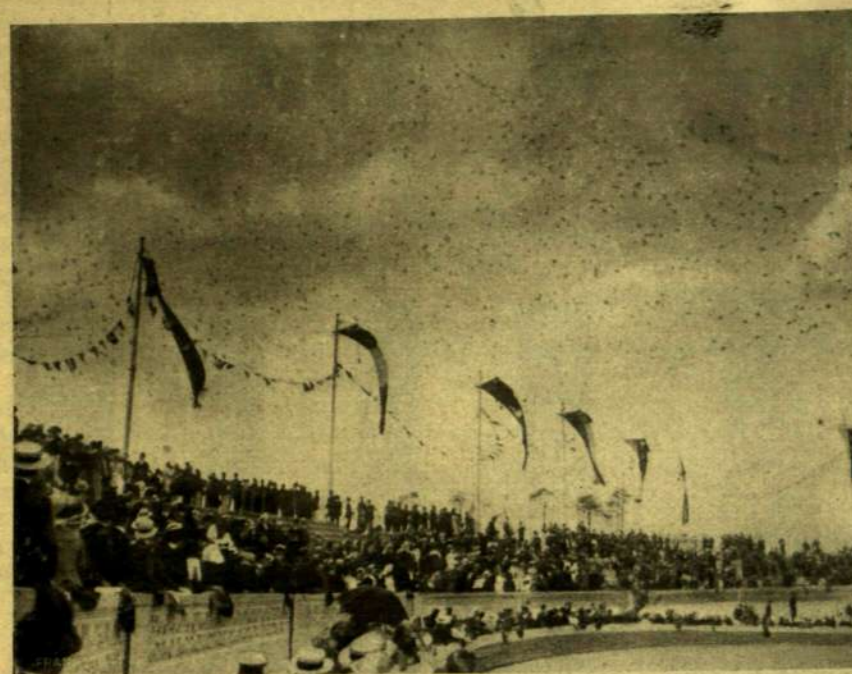
— Sokat használ, ha itt bög egy óra óta, okosabb lett volna meg nem verni őt. Szegény unokám, hogy viselkedhetett vadállat módjára? Hiába fecseg, hogy Christiane inkább az enyém volt lánykorában, de most elrejtj előlem a lelkét. Én sem ismertem eddig az önt és mégsem korbácsoltam el. Hogy viselkedhetett úgy, mint egy durva fuvaros?

— Szegény kicsike! Bizonyára megelégednék kisebb szerelemmel is. Mért nem kért tőlem felvilágosítást, hogy hová ment?

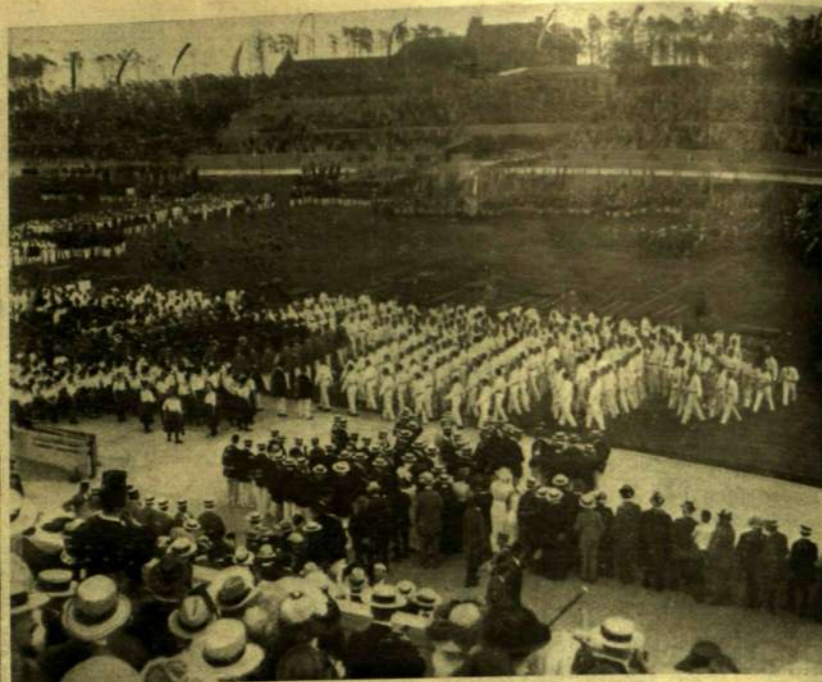
— Nagyanym, ha hallotta volna, hogy miként felelt, és hogyan kétségbeesített.
— Es ön talán nem ejti őt kétségbe? Nem tudja felfogni, hogy Danielt csak nem vitte volna magával, ha találkára megy? Az ön számára nincsen mentés. Válganak el, ha így kinozza!

— De hiszen imádom!
— Szép imádás!

Edward hangosan zokogott és ezalatt én teljesen feleszméltem. Nagyon megsajnáltam, mert én jobban beleláltam mindkettőnk lelkébe és

HÁROMEZER POSTAGALAMBOT RÖPÍTENEK A LEVEGŐBE.

AZ ÖSSZEJÜLEKEZETT SPORTEGYESÜLETEK A STADIONBAN.

tdtam, hogy ő mégsem annyira vétkes mint lady Richmond hiszi. Öszinte szívvel mondtam: — Nagymama, ne korholja őt, én megbocsátok.

Istenem, mily szomorú jelenet következett! Ugyanazok a kezek, melyek az imént veréssel marcangolták, most már becézgették sajtó testemet.

Augusztus 19.

Edward megnyugodva hazautazott Londonba. Hány napig fog ez a béke tartani? A mi engem illet, a megrázkódtatás annyira levert lábamról, hogy ma ágyban kellett maradnom. Úgy érzem, mintha csak egy hajszálon függne életem. Ma reggel Twain asszony véletlenül hangosan csapta be ajtómat és én erre az ijedségtől majd megfulladtam.

Augusztus 21.

Élet az én életem? Midőn elbűsűztam Edwardtól, mindkettőnk szeme könnybe lábadt. Nem az egymástól való szerelmeselek bánata faszított könnyre, hanem annak a fájó tudata, hogy lelkünk örökre harezban fog állani egymással.

Augusztus 23.

Kissé jobban érzem magam a nagymama gondos, szerető ápolásától. Londonból egyszerre három otthoni ruhát hozott számomra. Különösen az egyik csodálatos szép. Tearózsaszin selyemből készült, melyet halvány krém-színű selyem mousseline borít. Álmodni sem lehetne szebbet.

Augusztus 24.

Elgyengült testem ibolyaszin csikkokkal tarkított. Oh, Edward! miért tette ezt? Annyira ki vagyok merülve, hogy az orvos megtiltotta a lépcsőjárást. Hogy jobban élvezhessem a keretet és résztvehessek az ebédőben tartott étkezéseken, lady Richmond rendelkezésére mindketten a földszintre hurezolkodtunk abba a lakosztályba, melyet rendszerint lady Guildford szokott elfoglalni. Tegnap reggel óta tanyáztunk itt.

— Christiane — kérdezte a nagymama — hogyan is lehetséges, hogy eddig ez nem jutott eszembe? Az erőteljes Gladysnek nem fog nehezére esni a lépcsőjárás. Nem is érzem magam hazátlannak itt, mert a helyiségek beosztása ugyanolyan mint a mienké.

Ablakaink két méternyire vannak a föld felett és délnek, a terrasza néznek. Előttük óriási fahordókban narancsfák sora áll. Esténként nyitva hagyom ablakomat, hadd jöjjön be a kert bódító illata.

Augusztus 25.

Tegnap este olyan szép volt az éjjel, hogy miután keztesőkoltam az ágyában fekvő nagymamának, nem vetkeztem le, midőn szobámba tértem, hanem végighevertem chaise longue-omon és a nagy nyitott ablakon át kibámultam az éjszakába.

Elhallgattam a sötétség morajlását. Lámpám körül éjjeli lepkék raja keringett. Nem gondoltam semmire és mégis kimondhatatlanul szomorú voltam. Egyszerre valami zaj riasztott

fel, egy férfi kapaszkodott be ablakom. Fel-sikoltottam és a csengő felé rohantam, de még mielőtt elérhettem volna, a férfi kalaplevegé halkan így szólt:

— Ne csöngessen, Christiane.

Closeburn volt.

— Távozzék, könnyörgöm távozzék!

— Christiane, esküszöm, hogy még kezét sem fogom megeszkölni, ha meg nem enged. De egy kissé csak elbeszélgethetünk? Oly rég-óta nem láttam önt, annyi mondanivalóm volna.

— De hol rejtőzködik?

— Tavaly ősszel elcsentem a sportépület egyik kulcsát. Ott ütöttem fel tanyámat és el-láttam magam mindennel, úgy hogy napokig semmiben sem fogok szükségét szenvedni.

— De hogy magyarázta meg Winnienek ezt a távolmaradását?

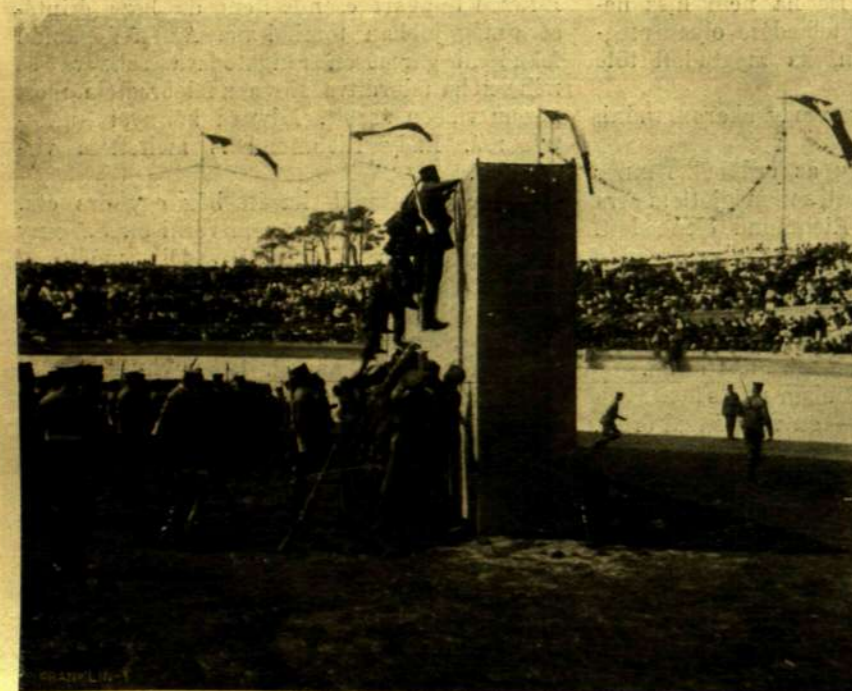
— Mielőtt ide szöktem volna, Skócziába mentem birtokaim dolgát adva ürügyül. Hű emberemnél egy csomó feleségemhez címzett levelet hagytam, hogy más és más kastélyomból küldje el azokat, ez el fogja leplezni, hogy mért nem tartalmaznak leveleim választ Winnie kérdéseire.

— Oh, Istenem, mily hazugságok, már eddig is milyen gyalázatosak e dolgok!

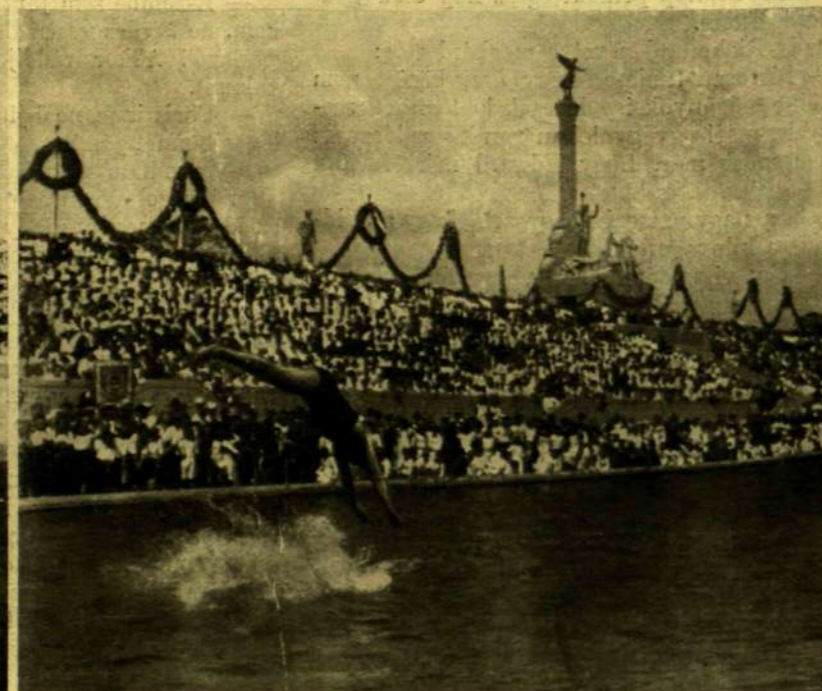
Elfújta a lámpát, aztán hiúzgyűsséggel kiugrott az ablakon és elegáns sziluetttje egy pillanat múlva eltűnt az éjszakában.

— Oh, Istenem adj erőt, hogy ellenállni tudjak ennek a csábításnak! De hiába minden, érzem, hogy teljesen hatalmába kerít a szerelem, az én bűnöm.

(Vége következik.)

KATONÁK MEGMÁSZNAK EGY ÖT MÉTER MAGAS PALAT.

AZ ELSŐ UGRÁS AZ ÚSZÓMEDENCZÉBE.

A BERLINI STADION FELAVATÁSA.

A koporsót kihozzák a hadügyminisztériumból.

A temetés.

MAHMUD SEFKET PASA NAGYVEZÉR MEGGYILKOLTATÁSA.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A magunk szerelme. Ady Endre új verses-könyve, mint minden eddigi könyve, egyik legérdekesebb jelensége irodalmi termésünknek. A költő, szokatlanul bő termékenysége ellenére is, mindig tud új dolgokat mondani s mindig új oldalokról tudja megmutatni sokféle színű egyéniségét. A fiatal-ság szertelenségei, végtelen, izgatott gesztusai már elhalkultak benne, az étellel, nagy kérdő-jeleivel és rejtelmeivel való viaskodása nem olyan heves már: lassankint mind jobban fölébe emelkedik a dolgoknak és eseményeknek, — a mi

egyor fuldokló zokogás, önmagát tépő elkesere-dettséggé, az ma már mindinkább borongó szo-morúsággá, könnyeit csöndesen pergető rezigná-czióvá kezd enyhülni. Szenvedélye és ereje nem csökkent semmit, csak jobban ura lett önmagának és a világnak, — kibékülni nem tud egyikkel sem, szelleme még mindig lázadó, a régi haragok és régi szerelmek még élnek benne és lobogva törnek ki belőle, de ebbe a lobogásba már vegyülnek han-gok, a melyekből arra lehet következtetni, hogy elindult a megbékülés útjára. Rendkívüli subjek-tivitása, mely az egész világot beolvastja magába, ma is eleven még, ez alaptermészetéhez tartozik,

az igazi lírai dispozicióhoz, a melyre nézve a dol-gok csak annyiban léteznek, a mennyiben saját személyével vonatkozásban vannak. Semmi sem jelenik meg nála objektíven, a maga eredeti való-ságában, minden csak úgy, a hogy ő rá hatott, a hogy az ő lelkében visszhangzik. Egy elmúlt szerelem keserű utóíze, vágyakozás új szerelmre, általában a szerelmre, az örök, teljesíthetetlen epékedés az élet teljességének a szerelmekben való kielégülésére, — egy új szerelem epizódja, mely-ben a költő szintelen vergődése, ha nem hallgat is el, de megennyhül egy percre. — viaskodások azokkal az állapotokkal, melyek körülveszik. —

VASÁRNAP.

VASÁRNAPI KIRÁNDULÁS. — Pólya Tibor rajza.

A Magyar Királyi Államvasutak nyári menetrendje.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok indulása Budapest keleti p.-u.-ról. Includes train numbers, destinations, and departure times.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok érkezése Budapest keleti p.-u.-ra. Includes train numbers, origins, and arrival times.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok indulása Budapest nyugoti p.-u.-ról. Includes train numbers, destinations, and departure times.

Table with columns: Délelőtt, Délután, A vonatok érkezése Budapest nyugoti p.-u.-ra. Includes train numbers, origins, and arrival times.

Valódi brünni szövetek. az 1913. évi tavaszi és nyári lédényre. Egy szelvény 3.10 m. hosszú...

WIKTORIN VEZÉTEK NÉLKÜL. 100 gyertyafény erős, óránkénti világításra 3-5 állérlébe kerül...

ANYÁK! Újajátok gyermekeiket hátgerinc-elgömbültől. Nincsen több elgömbült test!

Sárga János császári és királyi udvari szállító kasszák és mások.

Ég és föld a különbség. O'Sullivan's. Minden cipésznél kapható! ULLMANN EMIL-nél VI., Hajós-utca 36. sz.

A világhírű „Schöberl“-ágy. Magyar szabad. 3011. sz. Minden háztartásban elegáns és kényelmes...

AKÁCIA-KRÉM, AKÁCIA-SZAPPAN, AKÁCIA-PUDER. A KRIEGER-féle. és grammofonlemez.

HIRSCH és FRANK. Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulat. téglagyári gépek.

A dobhártya vibrációs masszázsa nagyothallás, fülzugás és fülfájás

minden neme ellen, neves tudósok kutatásai alapján szakkörökben már régóta kitűnő és hathatós gyógy-módnak van elismervé. Kézzel természetesen lehetetlen a dobhártyához masszázst által eredményesen hozzáférni, ennél fogva a technika és a mechanika műszereire vagyunk utalva. A fül belsejének masszírozására alkalmas egyszerű, tehát nem tulságosan költséges, szolid, célszerű vibrátor feltalálásának problémája megoldást nyert, még pedig a duderstadti Loest Emil czég «Audito» nevű műszerével. Ezzel mindkét-fül egyszerre, vagy esetleg csak egyik fül is kezelhető, egyszerű fogás által a kívánt legkisebb vibrációs erősségre beállítható, de erősebb beállításnál ismét erősebben hat. Mellékalkészülékek, vagy duplaműszerek különböző használati czélokra nem szükségesek.

vedniök, mert a fülkezelés modern, tudományos haladásáról sejtelmök sincsen. Kötelessége tehát mindenkinék, a legújabb vívmányokkal és hathatós kezelési módszerekkel megismerkedni, melyek lehetővé teszik a bajjal, idült esetekben is megküzdeni. A paciensek számos elismerő levele tanuskodik a bámulatra méltó eredményről, mely ezen készülék kezelése által éretett el és a tekintélyek ajánlása mellett figyelemre méltó biztositókat nyújt az «Audito» kiváló működéséről.

A törv. bej. czég Emil Loest, Spezial-Institut, Duderstadt 14. Harz (Németorsz.), nagyothallók-nak kívánatra utbaigazitásokkal és kezelési utasítá-sokkal ellátott kimerítő könyvecskét küld. Önnek csak az «Audito»-ra (német szab.) vonatkozó köny-vecskét kell kérnie s azt azonnal teljesen költsé-gmentesen megkapja.

Rozsnyay vasas china bora

igen hatásos vérszegény-ség, sápkór, neurasthenia eseteiben. Egy 1/2 literes üveg ára 3.50 korona.

A Rozsnyay-léle vasas china bor

egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógy-boroknak. A külföldi ké-szitményeket felülmulja. Vérszegényeknek külö-nösen ajánlható. Kap-ható minden gyógyszer-tárban és a készítőnél:

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárban Aradon, Szabadság-tér.

Parádi-arsen

Míg eddig a régi hór-betegségek, a legkülönbözőbb súlyos ideg-bajok, a sápkór, a női arcot eléktelítő pat-tanások s a női nemi szervek folyással komb-inált harutos megbete-gedéseinek kezelésé-nél csekély értékű ide-gen vizekre voltunk utalva; addig utjabban a

könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-előkelőbb orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséreti hatással huzankiban csaknem kizárólagos keresetnek örvend. — Egy postafüldő (7 palack) parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postálmásaira 6 K 50 f.-ért bér-m. szállít a főraktár

ÉDESKUTY L. cs. és kir. udv. szál-ító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

BADEN

Előkelő családi otthon. Legszébb fekvés, a főhercegi villák közelében, cselekedő konyha. — Kert. — Villamos, vasúti megállóhely. — Helyközi telefon 240. — Egész éven át nyitva. — Tulaj-donos: **Mely Mayer von Maybach.** Prospektus küldi Blockner J. hirdetője, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. sz.

WIEN MELLETT **PENSIÓN MELANIE** 1912-évi megújított

CHINA EZÜST

evőkészletek, kávé-, tea- és mokka, továbbá likőr-, sör- és borkészletek, szivargaz-sítók stb. nagy választékban. Megrendelhetők legolcsóbban, úgy keszpenzért mint 20 havi

részletfizetésre
Elek és Társa Rt.

Bpest, IRODAK: V., Bálvány-u. 18. ÜZLET: VI., Andrásy-ut 1.

Legújabb kimerítő nagy ké-pes árjegyzék ingyen és bér-mentve. — Kívánatra a posta-költség viselése ellenében megtekintésre is szállítunk

VASÁRNAPI UJSÁG

26. SZ. 1913. (60. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL**

BUDAPEST, JUNIUS 29.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-íratrozott viteldj is csatolandó.

K NUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

Központi víz-, lég- és gőzfűtés, légszusz és vízvezeték, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

BADEN

Wien mellett. Nagyfokú radioaktivitás. 1912-ben 31,567 fűrdővendég. IV. kerület, Semmelweis-utca 4. szám.

Kiváló gyógyerejű kénforrások, osztr. köszvény, ischias, izzadmányok, benu-lás, neuralgia, görvénykór, bőrbajok, fém-mérgezés ellen. „Herzoghof” városi fűrdőszálloda. Elsőrangú ház. Inter-urban-telefon. Műgyűjtemény, könyvtár minden szobában. Továbbá elsőrangú szállók, pensiók, vendéglők, ét-termek. Fűrdőidény egész éven át. Prospektus kívánatra ingyen küldetük. Felvilágosítás és prospektus **Blockner J. hirdetőiroda** útján is. Budapest.

BORSZÉK

gyógyfűrdő Erdélyben.

Magaslati klimatikus gyógyhely 9 fok Celsius hőfoku szénsavas lobogó fűrdők, meleg szénsavas lápfűrdők. Hídegyógyintézet, ivókúra. Vasúti állomás Maroshévíz. Autómobil és gyorskocsijárat. Posta, távír és tele-fon. Olcsó árak, pensió-ten iszer. Fűrdő-idény június 15 től szeptember 15-ig. Prospektust díjtalanul küld az igazgatóság. — Telefon 162-84. Budapest, VI., Teréz-körút 22.

IGLÓFÜRED

GYÓGYFÜRDŐ (Székesfehérvár)

vasúti állomás; Igló. (Autómobiljárát). Gyönyörű fekvéssel, fenyvesekkel körülvéve, teljesen védett fekvésű hely. Elsőrendű viz-gyógyintézet az összes fizikai gyógyító eljárásokra. Inha-latórium, szénsavas fűrdők, fekvőcsarnok, hízalókúra stb. Szórakozásokról gondoskodva.

Tátra-Virág völgy

a Tátra lábánál, szőlő és portól védett klimatikus gyógy-és nyaralóhely, vizgyógyintézettel Poprád város köz-vetlén közelében. Innen a Dobsoni Jégbarlang legörvi-debb útján érhető el. Omnibus közlekedés minden vonat-hoz. Szarvas- és Sasdew-, neurasthenia, vérszegénység, sápkór, idegesség, gyomor- és bélbajok stb. betegségeknek fűrdőorvos Dr. Payer Ervin sebész-műtő Budapestről.

Allami hivatalnokok az elő- és utóidényben szobárákból 50% engedményt élveznek. Etkezés naponta a penzióban: reggel 2, délben 4 és este 2 fogás 5 korona. — Kívánatra prospektust küld **Tátra-Virág völgy gondnoksága.**

TOBELBAD

GYÓGYFÜRDŐ-SZANATÓRIUM Graz mellett

Radionas gyógyforrások, hó- és fűrdők. — Diétás gyógy-kezelések, hús- és soványított-kurák. — Hap- és légfűrdők. „Lahman kurák” és az összes természetes gyógymódok. — Gyom-or- és bélbeteg, rheumások, köszvényesek, légszűrturások, idegbetegségek óvászados gyógyhelye. — Egyéni gyógykezelés és. **KURT LINERT** kiváló szakorvos vezetés mellett. — Né-r-sékkelt árak, külön felszármások nélkül. — Magyar orvos, magy-ar levelezés és prospektus. Sürgöny- és levélczím: Tobelbad bei Graz. Megnyitott ápr. 15-én. Előidényben külön kedvezmény.

Hall-fűrdő. Felső-Ausztria.

Elsőrangú jódbróm-fűrdő. Európa legregibb és leghírhatalmasabb jódforrása. Hény: május 1-től ok-tóber 1-ig. Felvilágosítás és pro-spektus küld. Direktion der Lan-deskuranstalten Bad-Hall. **Dr. Gerstel** szanatóriuma egész éven át nyitva.

TÁTRALOMNICZ

Lomnicz-szálló. Bethlen-ház (július 1-én.)

Lóverseny, nemzetközi galamblovászat, tennis és golf. — Klimatikus gyógyhely, modern szanatóriummal az igazgatóság kezelésében. — Posta. — Autómobilok. — Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Palota-szálló

KORONAHEGY-FÜRDŐ (kénforrásokkal)

FERDINÁND BOLGÁR KIRÁLY RODOSTÓBAN, II. RÁKÓCZI FERENCZ EGYKORI HÁZA ELŐTT. (Sávege az 507. oldalon.)